

Angarngruppens Informationsblad

Nummer 1. 2006 - Årgång 36

[www.angarngruppen.se]

Februari 2006

Kom till årsmötet!

Du kommer väl till årsmötet onsdag den 15 mars kl. 19 i Mattiasgården i Vallentuna!

Årsmötet är en viktig kontaktpunkt mellan styrelsen och medlemmarna. Det räcker inte med informationsblad och hemsida på nätet, utan direkta möten behövs också. På årsmötet behandlar vi inte bara styrelseval, revisionsberättelse och andra formaliteter, utan också program- och exkursionsverksamheten. Du skall naturligtvis vara med och tala om vad du tycker för att påverka besluten.

Vid årets möte kommer *Martin Irestedt*, fågelskådare och forskare vid Riksmuséet, att tala om DNA-teknikens betydelse för vår kunskap om hur olika fågelarter utvecklats och är släkt med varandra. Det blir också bokbord och kaffe med dopp!

Dagordningen för mötet kan du läsa på sid. 9.

Vi ses alltså onsdagen den 15 mars kl 19!

Du är hjärtligt välkommen!

Lars Frankenberg Ordf.

Naturvårdsdag 18 februari!

Året naturvårdsdag äger rum *lördagen 18 februari* - och *inte 8:e* - som det felaktigt stod i föregående nummer. Det blir samling vid Örsta, Angarn kl. 9.00 och på programmet står holkuppsättning, holkrensning och ev. märkning av såväl nya som gamla holkar. Om väder och isförhållanden tillåter kan det bli fråga om slyröjning ute i sjöängen. Ansvarig för dagen är Svante Söderholm som också svarar på frågor tel. 783 00 29. Ev. "sistaminuten-information" kan finnas på föreningens hemsida. Välkommen på naturvårdsdagen!

Mild höst gav många "sena" arter

Fågelobservationer i Angarnsbygden

oktober-december 2005.

Sammanställda av *Roland Staav*

OKTOBER

1.10 Sex stenfalkar och femtioen sparvhökar sträckte mot sydväst under förmiddagen. Två större strandpipare rastade på Kustamaden. Flock med 18 trädlärkor och sista ladusvalan (kl. 06.50) sträckte mot sydväst. Även två sträckande lappsparvar (SS, SP).

2.10 En svarthakedopping skyntade till bakom en vass i samband med ett uppflog av änder. Tolv fjällvråkar på sydsträck under dagen, två rastande blåhakar (SS). En adult havsörn fick upp i princip alla stora fåglar utom en trana (Fredrik Thernlund).

4.10 En tillfälligt rastande storspov och den senaste svartnäppan samt den sista lövsångaren i Lundbydiken (SS).

5.10 En pilgrimsfalk sträckte mot sydväst kl. 12.15 (JA).

6.10 2540 grågäss på Åstaåkern är högsta siffran under hösten. Sex sträckande storskarvar, en ad havsörn drar upp över 1000 grågäss och två hägrar kl. 14.15 (SS).

8.10 Trettiotvå enkelbeckasiner i flera flockar (Dick van Gansberghe).

9.10 En adult blåsgås kom inflygande med sädgåsflock och rastade. Flock med tjugonio rastande vitkindade gäss (JA, SP).

11.10 Sista observationsdagen för en ungfågel av brun kärhök (SS).

13.10 Formidabel steglitsflock med 150 ex. sträckande mot sydväst kl. 11.50 (SS).

14.10 Under gåsinventering inräknades 1340 grågäss. Uppskattningsvis 800-1000 björktrastar runt sjöängen (SS).

15.10 Ensam vitkindad gås sträckte tillsammans med tio kanadagäss (SP, JA). Fyra sträckande tranor var de sista för säsongen (BrN).

17.10 Flyttningsstudie över Högdalatippen: En prutgås sträckte mot sydväst kl. 10.48, 80 vitkindade gäss, 87 ornvråkar och fyra fjällvråkar, kärnäppa hörd vid ett tillfälle. Av kråkfåglar inräknades 2962 kajor, 22 råkor och 3071 kråkor (KE). Fyra trädlärkor rastade på Örstaåkern (JA).

18.10 Sista sädesärlan sökte föda vid Midsommarberget (Dirk van Gansberghe) efter en mycket kall natt med bara delvis öppet vatten i mittfåran. Minst 21 sträckande ornvråkar (KE).

24.10 En kungsörn sträckte mot sydsydväst neråt Gillinge (kl. 12.10-12.12) hela tiden mobbad av en ornvråk (KE).

forts.

29.10 Cirka 600 björktrastar lockades till de slaghackade ytorna vid Byksberget (SS).

30.10 Tretton förbiflygande korpar är största flocken i höst vid sjöängen (SS, SP).

NOVEMBER

2.11 En mink med fisk i munnen visade sig vid utloppet kl.8 (UL).

3.11 Etthundratretton sidensvansar sträckte i tre flockar mot söder, ett överflygande knippar (SS).

6.11 En familjegrupp mindre sångsvan med två adulta och två juveniler kom inflygande från nordost, men vände sedan mot norr kl.9.40 (SS).

8.11 Tretton rastande enkelbeckasiner vid Byksberget (KGS).

11.11 Ännu fanns en flock på 110 rastande grågäss kvar (JA). Trafikdödad kattuggla på länsvägen vid Örsta enligt Ylva Gill (gm HGW).

12.11 Två rastande tofsvipor på Åstaåkern och tio snösparvar födosökte på den torrlagda sjöbotten (SS).

13.11 Ännu syntes en flock med 120 krickor i sjöängen (SS).

17.11 Femton ormvråkar sträckte mot sydväst över Högdalatippen. Nötkråka hördes från östra sidan av Gävsjön liksom vid två tidigare besök på Högdalatippen under hösten (KE).

19.11 En fjällvråk cirklade över Örsta med två blå kärrhökar innan den drog ut över åkrarna och började jaga. Adult kungsörn flög lågt över skogskanten vid sommarstugeområdet och sedan över Grävlingholmen mot sydost kl. 14.05 (Andreas Kanon).

20.11 Tre havsörnar (1 ad+ 2 juv) sträckte mot öster kl. 11.30 (Andreas Kanon). Fem förbiflygande skogsduvor (SP). Fyra rastande ängspioplärkor gick ner i låga vassen utanför Byksberget (Andreas Kanon).

21.11 Åtta gråsparvar vid Örsta (Helge Röttorp).

27.11 Två gärdsmygar, en i vassen utanför tornet, en vid bäcken intill Hackstakullen (BrN). Sista sedda varfågeln för året vid sommarstugeområdet (SS).

DECEMBER

3.12 Två honfärgade snösiskor rastade tillsammans med ett 50-tal gråsiskor i alkärret vid Klosterbacken (SS).

4.12 Ensam kanadagås sträckte med sjutton sångsvanar (JA).

7.12 Tre tofsmesar och två svartmesar vid Lappdal (UL).

11.12 En snösparv hördes vid Lundbydiket (SP).

23.12 Två rastande fjällvråkar i området (JA). Tjugo födosökande steglitsor vid Kustamaden (SF).

24.12 På julafton rastade 21 sångsvanar (17 ad, 4 juv) på morgonen och en krickhona låg i ån nedanför utloppet. En dvärgbeckasin stöttes upp vid Byksberget. En mycket sen taltrast rastade tillsammans med sex björktrastar vid Kusta (SS).

25.12 En duvhök kom från tornskogen jagad av två högljudda korpar kl. 8.30 (UL). Fyrtio björktrastar och två koltrastar sökte föda på isen (LF). Tjugofem födosökande

Ngulia Safari Lodge – fantastisk rastplats för fåglar

Av Roland Staav

Under ett par veckor i månadskiftet november-december 2005 fick jag och min fru tillfälle att besöka ett av "världens sju underverk" vad gäller flyttfåglar. Vi åkte till Ngulia Safari Lodge i Tsavo västra nationalpark i Kenya för att hjälpa till med ringmärkning av palearktiska flyttfåglar tillsammans med en grupp ringmärkare från England, Sydafrika och Kenya.

Det började redan när hotellet invigdes på 1960-talet och man upptäckte att stora mängder fjärilar och skalbaggar drogs till strålkastarna och i drivor täckte golvet. Biologer kopplades in för att lösa problemet och då fann man också att tusentals fåglar lockade av den enorma insektstillgången landade i trädgården under dimmiga nätter och under de första regnen.

Redan 1969 började, *Graeme Backhurst*, en engelsman från Nairobi, storringmärkning under två till tre veckor på senhösten, då enorma mängder flyttfåglar tillfälligt landar i området på väg mot sydöstra Afrika. Graeme leder fortfarande arbetet och är mycket entusiastisk, när han med överlägsen teknik tar loss alla små flyttfåglar.

- 0 -

Det var en fantastisk känsla och se den mörka afrikanska himlen överfylld med nordliga flyttfåglar som flög i alla riktningar i ett "naturens eget fyrverkeri". Ibland kunde det sitta drygt tio europeiska blåkråkor runt strålkastarna på insektsjakt samtidigt som nattskärror av flera arter tillsammans med fladdermöss och tusentals småfåglar ritade ljusa streck mot himlen. I ett enda nät kunde man fånga 1000 fåglar under natten, men vi måste vänta ut leoparden, som fick en köttskank varje kväll i ett träd utanför restaurangen.

De flesta fångsterna gjordes dock i gryningen. Det märkliga är att natten helt domineras av palearktiska flyttfåglar. De dominerande arterna, näktergalar, kärrsångare och flodsångare, sjöng i den första gryningen. Vilken känsla i mörkaste Afrika! Här kan också finnas fåglar som häckar i Sverige, hittills finns fynd av två näktergalar från Örebro och två kärrsångare från Skåne. Även törnsångare var oerhört vanliga men de kommer mest från Ryssland och Asien. Talrika var också höksångare, vitstrupiga näktergalar, basratrastsångare och isabellatörnskator. Vi fångade den första ortolansparven för stationen någonsin och den andra lärkfalken och plötsligt satt en bastant slagfalk i ett nät strax utanför hotellrummet. Under dagen fastnar också färggranna afrotropiska arter i näten, men de är påfallande få.

- 0 -

Efter tre veckors ringmärkning hade nästan 32.000 fåglar fått en ring runt benet. Nytt rekord! Det är betydligt mer

forts. s. 4

de gråsiskor på Klosterbacken (SF).

27.12 En ormvråk satt på elstolpe på Olhamråkern (JA).

31.12 En fjällvråk satt och tryckte i större buskage nedanför Åsta (SS).

Gräsänder, gräsänder och vigg — men två nya arter

Sjöfågelräkningen på Stockholms vatten 2006

Av Kjell Eriksson

Sedan vintern 2001 har medlemmar i Angarngruppen medverkat vid de årliga internationella midvinterräkningarna av sjöfåglar. Midvinterräkningarna samordnas av Wetlands International och har deltagare i de flesta europeiska länder. De täcker tillsammans tusentals viktiga andfågellokaliter varje vinter. Gräsand och vigg blev årets rekordarter i Stockholm.

Räkningarna utföres vid mitten av januari månad och vi har koncentrerat oss på att räkna sjöfågeln på Stockholms inre vatten och stadens inlopp enligt följande: Gunnar Dolk (GD) räknar vattnen kring Kungsholmen och Lilla Essingen, vattnen kring Södermalm räknas av Kjell Eriksson (KE), Roland Staav (RS) och Ulf Linnell (UL) räknar kring Gamla stan och inre delen av Strömmen där även Skepps- och Kastellholmen ingår, Svante Söderholm (SS) räknar vattnen kring södra Djurgården, sträckan från Nybroviken och vidare efter norra Djurgårdens stränder (upp till Lidingöbron) räknas av Stefan Paulin (SP) och Kalle Sjölund (KGS). Stadsgården och vattnen utanför Finnbo, Kvarnholmen och in i Svindersviken räknas av Sören Lindén (SL) och (senare år) med hjälp av Hasse Berglund (HB).

Vintern som föregick årets inventeringsdag, 14 januari, får betecknas som närmast normal för stockholmsförhållanden numera. Is låg här och var i skyddade lägen — mest kring Kungsholmen och Södermalm.

I jämförelse med fjolårets räkning, då vintern hade varit mycket mild fram till räkningsdagen 15 januari, ökade de flesta arter sitt antal markant under 2006. Gräsanden med drygt 700 fåglar och vidden nådde sitt högsta antal sedan vi

Tabell. Inventering 14 januari 2006 av sjöfåglar vid Stockholms inre vatten samt stadens inlopp. Områden markerade med signaturer enl. bifogad text.

	GD	KE	RS/UL	SP/KGS	SS	SL/HB	Totalt
Gräsand	298	452	1437	441	149	11	2788
Kricka		1					1
Bläsand					1		1
Vigg	7	21	305	288	470	259	1350
Brunand					27		27
Knipa		2	2	6	5		15
Snatterand					4		4
Sjööorre			1				1
Storskrake	32	17	21	132	98	13	313
Knölsvan	8	6	143	12	12	4	185
Sångsvan	3				6		6
Sothöna	33	78	161	31	78	6	387
Storskarv			1	2	11	2	16
Gråhäger		1		2	1		4
Smådopping		2			3		5
Rörhöna		1					1
Grågås			3				3
Sädgås			1				1
Kanadagås			23				23
Skrattmås	132	233	156	58	22	10	611
Fiskmås	33	39	14	2	24	1	113
Gråtrut	300	123	78	6	34	18	561
Havstrut	> 7				3		> 10
Vit 'anka'		1					1

Tabell. Inventering 14 januari 2006 av sjöfåglar vid Stockholms inre vatten

började räkna. Antalet storskrakar mer än fördubblades och sothönan ökade med mer än 100 exemplar. Knölsvanen minskade dock markant av någon anledning (se tabell).

Två nya arter

Nya arter för Stockholmsräkningen blev kricka och sjööorre, vilka inte förekommit vid tidigare inventeringar. Anmärkningsvärt var även antalet smådoppingar och att bläsand, snatterand och rörhöna ham-

nade i protokollet.

Hammarby sjö visade sig vara en riktig "fågelsjö" vintertid med tolv olika sjöfågelsarter inklusive gråhäger, skrattmås (180 ex.), fiskmås och gråtrut. Lokalens clou var smådopping och kricka.

Det stora antalet gråtrutar härrör sig till stor del från en trutflock 230 ex., som under morgonen stod ute på isen mellan Stadshuset och Riddarholmen där de troligen övernattat. Bland trutar-

Stockholm strax därpå för någon fjärran soptipp ty gamla havstrutar sågs inte senare under dagen inom inventeringsområdet. Som ett kuriosum kan nämnas att sedan startåret 2001 har årligen en vit "anka" setts ... vintrarna kring Reimersholme (KE). Den har en form och storlek som gräsand, helvit med apelsinfärgad näbb. Fågeln anländer när isarna börjar lägga sig på allvar och försvinner när det börjar våras.

Naturligtvis ses ett flertal andra fågelarter än sjöfåglar i samband med vår gemensamma inventering. Nedan följer en sammanfattning för en del av dessa arter. Den visar också vilka fåglar som kan förekomma inne i Stockholm och i dess närmaste omgivningar en midvinterdag.

Havsörn: en ung havsörn (2K) sågs av många över Stockholm under förmiddagen när den kom flygande från Mälardeltat och ut över Saltsjön mot Fjäderholmarna där den verkade gå ner (RS, UL, HB, SP, KGS).

Duvhök: ett flertal observationer under dagens lopp: 1 ex. sågs över Skeppsholmen vid nio-tiden (SP, KGS). En gammal hane satt uppe på taket till Operan kl. 9.40 (UL, RS). Sören Lindén såg efter sin ordinarie räkning en ung hane över Eriksdalslunden kl. 11. En gammal fågel observerades vid 12-tiden nära Lidingöbron (SP, KGS). Ungefär vid samma tid iaktogs även en duvhök över Slussen (RS). Något senare ytterligare en över västra delen av Lidingö (SP, KGS). Som synes ett flertal olika duvhökar sedda i Stockholm denna dag. — Arten tycks numera vara den vanligaste av de båda hökarterna inne i Stockholm vintertid. På västra Södermalm-Reimersholme jagar dagligen en eller flera duvhökar under vintern (KE).

Sparvhök: på morgonen sågs en sparvhök vid Djurgårdsbron-Nobelparken (SP, KGS). Klockan halv elva blev en sparvhök mobbad av en kråka över Kastellholmen (RS, UL, upptäckare: Erik Peurell) och en kvart senare observerades en till sparvhök vid Skanstull (SL). — Även om flera sparvhökar sågs inne i Stockholm i samband med denna sjöfågelräkning tycker jag att man ser betydligt mindre av arten inne i Stockholm under vintern numera än för några decennier sedan. På den tiden hade duvhöken inte börjat uppträda inne i "stenstaden" på det sätt som den gör idag. Ett fynd av en rovfågelsslagen sparvhöks vingpar, som jag gjorde på Reimersholme för något år sedan, kan vara en orsak till detta.

Fasan: 2 ex. observerades på Södra Djurgården (SS).

Ringduva: 1 ex. sågs vid Nobelparken (SP, KGS) och 2 ex. på Södra Djurgården (SS).

Gröngöling: 1 ex. på Södra Djurgården (SS).

Större hackspett: inom tullarna hördes en trummande fågel på Långholmen under morgonen (KE). Senare observerades 1 ex. vid Eriksdalslunden (KE). På Norra Djurgården noterades 3 ex. (SP, KGS) och på Södra Djurgården 2 ex. (SS).

Björktrast: fåtalig i Stockholmsområdet denna vinter. Ej sedd på Södermalm (KE). Endast 1 ex. på Södra Djurgården (SS) och 2 ex. vid Riksdagshuset (RS, UL).

Blåmes o. talgoxe: båda arterna hördes sjunga under morgonen. Blåmesar dominerade stort kring Södermalm. Cirka 80 procent av dessa båda arter utgjordes av blåmesar (KE).

Nötväcka: inom tullarna hördes arten på Reimersholme

Forts fr. s. 2 Ngulia Safari Lodge ...

än vad man fångar på Ottenby under ett helt år. Hela hotellet förvandlas under några veckor till världens största fågelstation och runt poolen, som vi ockuperat hänger hundratals påsar med väntande fåglar.

Saken blir inte sämre av att adressen på ringarna är Riksmuseum, Stockholm. Det har nämligen visat sig att återfynden lättare går fram till Stockholm än till Nairobi. Eftersom jag arbetar på Ringmärkningscentralen får jag själv ta hand om rapporter om återfunna fåglar. Häromdagen kom ett mejl från Tanzania, där en veterinär som arbetar med fågelinfluensa hade fått tag i en ladusvala med svensk ring fångad av barn. Den märktes den första december, en dag med svärmande termiter och var fynd nummer 172 från märkningar på Ngulia. Det var det sjätte ladusvalefyndet på 16000 märkta, övriga fem kommer från Kazachstan!

- 0 -

Om ni vill veta mer läs Anders Hedenströms uppsats i *Vår Fågelvärld* nr 7-8, 1992, s.7-11. och, om ni vill lära er mer om näktergalens och kärrensångarens flyttningsstrategi, läs på sidan 136 i Thomas Alerstams bok, *Fågel-flyttning*, Lund 1982.

och nedanför Södersjukhuset (KE).

Trädkrypare: 2 ex. noterades på Norra Djurgården (SP, KGS).

Nötskricka: observerad på Norra och Södra Djurgården med 2 ex. (SP, KGS) resp. 1 ex. (SS).

Grönfink: allmänt förekommande, hördes sjunga under morgonen.

Steglits: 2 ex. iaktogs vid Eriksdalslunden (SL).

Gråsiska: få observationer: 3 ex. på Södra Djurgården (SS) och 3-4 ex. i al vid Hornstulls strand (KE) samt en flock på ca. 80 ex. födosökande i och under alar på Långholmen (KE).

Gulsparr: hördes på två olika platser på Södra Djurgården (SS).

Totalt observerades 47 fågelarter i Stockholm och dess närmaste omgivningar. Arter som helt saknades i år och som brukar kunna ses var sidensvans, bofink, grönsiska och domherre.

Mellanskarven i Stockholms skärgård 2005

[Storskarv och silltrut är nationella inventeringsarter 2006. Inte någon av dessa arter är någon allmän häckfågel i Vallentuna kommun, varför Angamgruppen inte kommer att vara engagerad i dessa inventeringar. Det kommer däremot Roland Staav att vara eftersom han nu i drygt 30 år deltagit i ringmärkning och inventering av kustfåglar i Stockholms skärgård. Följande text är en sammanställning av några avsnitt om den ständigt aktuella mellanskarven ur hans rapport till Skärgårdsstiftelsen för år 2005].

Mellanskarven *Phalacrocorax carbo sinensis* är en kontinental underart av storskarv, som efter sentida invandring till våra trakter häckat tolv år i Stockholms skärgård. Fågeln har varit mycket framgångsrik och en expansion har skett under hela tidsperioden, vilken i detalj kunnat följas tack vare projektet Levande skärgård.

Antalet par var 4646 under 2005, vilket är 349 par fler än 2004 eller en ökning på 7,6 procent. Antalet kolonier 2005 var 24, vilket är två fler än föregående år, men kan också bero på att vi har haft en något bättre täckning under 2005. Det är bara en enda koloni som etablerades under 2005 vad vi känner till. Övriga nya häcköar är resultat av utvidgningar från närliggande koloniöar.

Det finns också en motsättning mellan yngre icke revirhävande havsörnar, som kan jaga i flock över större områden och gamla revirhävande häckande par om den säkra födoresurs som skarvarna utgör. Fältstudier av relationen mellan havsörnar och skarvar planeras under de närmaste åren i skärgården.

Några kolonier övergavs under häckningstiden. Vi misstänker starkt att havsörn medverkat till skarvarna plötsligt kan överge sina häckningsöar under säsongen.

Från norra Uppland rapporteras att flera ruvande skarvar blivit tagna på boet av havsörnar. Det är speciellt markhäckande par som hemsöks! Det blir intressant att följa skarvarnas utveckling och hur de kan värja sig mot havsörnarnas predation i framtiden. Havsörnar utnyttjar skarvkolonier på flera sätt. Genom "psykisk terror" tar de fisk som skarvarna fångat och de tar även både skarvungar och vuxna skarvar. Det är därför knappast någon fördel för örnarna om skarvarna helt försvinner.

Ringmärkningen 2005

Under 2005 har 145 juvenila mellanskarvar ringmärkts. Dessutom har nymärkningar skett av följande arter: labb (en pull.), silltrut (fyra pull.), skrântärna (åtta pull.), fisktärna (en pull.), silvertärna (16 pull.), sillgrissla (225 pull., 138 ad.), samt tordmule (121 pull., 15 ad.). Dessutom har ett flertal gamla alkfåglar fått sina ringar utbytta på grund av slitage. Totalt ringmärktes 674 fåglar.

Ringmärkningarna har utförts

av Jan Ohlsson (södra skärgården) och mig själv (hela skärgården) i samarbete med Skärgårdsstiftelsens tillsynsmän och naturbevakare.

Återfynd 2005

Som vanligt har ett flertal återfynd av mellanskarv rapporterats under året. En tvåårig fågel från Bergskäret, Gälnan blev skjuten i en fiskodling i Vitryssland den 6 augusti 2005. En annan skarv från samma koloni, men ett år yngre mötte också samma öde vid en fiskrik sjö, Feher-To (Vita sjön) nära Szeged i Ungern.

Den vanligaste dödsorsaken för skarvar verkar vara skydds jakt. En skarv från Grän blev skjuten i det sjöriska området i Ain, Frankrike, och en ungfågel från 2005 blev redan efter 84 dagar (24 september) skjuten vid Osel i Estland. En hane på 2,8 kg, född på Trätskärskobben i Svartlögfjärden blev skjuten i januari under första vintern i Ebro-dammen, Santander, Spanien. En annan från Trätskär röntes samma öde under sin tredje vinter i februari i Wägitalersee, Innertal i Schweiz. Återfynden visar att skarvarna är sårbara under sina första levnadsår innan de nått könsmogen ålder!

Inventeringsarbetet under 2005 har huvudsakligen utförts med båten Sefyr (Britten och Gunnar Hjertstrand). Övriga inventerare som bidragit med uppgifter är Karin Fagergren, Mats Gothnier, Klas Karp, Sören Lindén, Björn Lundberg, Thomas Stridh, Sten Söderlund och Bengt Söderlund.

Roland Staav

Mellanskarv häckande med sillgrisslor. Nåttarö.

Foto: Lars Sandgren

Foto: Bo Gustafsson

Pippi på fåglar — en dag vid Angarnssjöängen

För den som gillar att stilla iakttä är gryningen den bästa tiden. Genom min kikare studerar jag två sällsynt våghalsiga unga män som har klättrat högst upp på den byggnadsställning som kröner Riddarholmskyrkans höga spira. Klockan är fem på morgonen, och de vinglar runt på den lilla plattformen och ser ut att njuta av utsikten. Mitt ute i strömmen vid Gamla stan står en ensam man i gummibyxor och fiskar i det gråblå gryningsljuset. Samtidigt gör sig stadens fågelskådare redo för morgonens exkursion ...

Klichén om den inbitna ornitologen spricker vid första anblicken. Jag hade väntat mig en liten klick tystlåtna män i sextioårsåldern med kamouflagedräkter och jättelika kikare. Men klockan sju står ett åttiotal personer samlade vid Angarnssjöängen i Vallentuna. Här finns gråhåriga män i gröna kläder, men också många kvinnor, barnfamiljer och unga par.

Stefan Paulin från Angarngruppen hälsar oss välkomna.

Angarngruppen bildades på sjuttioalet av några fågelskådare som ville motverka planerna på att bygga en ny förort med tunnelbanestation där sjöslätten ligger. Gruppen fick som den ville och Angarnsjöslätten blev naturreservat. Numera är den känd som en av stockholmstraktens bästa och mest uppskattade platser för fågelskådning.

Artlistor delas ut och vandringsrutten diskuteras. Stefan Paulin berättar för gruppen vad som ska hända under dagen, när en man som har stått och spanat ner över sjön plötsligt avbryter:

– Storspov!

Hela gruppen tystnar och efter några skyndsamma steg har de mest alerta snabbt monterat upp sina kikare i riktning mot sjön. Jag har ingen aning om vad en storspov är och jag blir inte klokare nu. Efter någon minut blåser Stefan Paulin av larmet:

– Sådärja, då kan vi fortsätta.

Den grupp jag hamnar i består av ungefär tjugo personer. Vi får Stefan Paulin som guide. Han är en pigg liten man med kritvitt hår. Som styrelsemedlem i både Stockholms ornitologiska förening och Angarngruppen lägger han ned mycket tid på fågelskådningen.

Det är flera saker som gör att jag gillar det, berättar han.

”Jag heter Ola Danielsson och studerar till vetenskapsjournalist vid Södertörns högskola. Det här reportaget skrevs efter att jag spenderat mitt livs första dag som fågelskådare vid Angarnssjöängen i april 2005. Även om det nämns en hel del fåglar i texten så handlar den mest om fågelskådarna. Kungsörn i all ära, men jag känner mig lika överraskad av det enorma engagemang och intresse som jag kom att få ta del av. Läs själva och känn er stolta! Vi ses!”

Så introducerar Ola Danielsson sig själv. Vi tackar för att vi fått möjlighet att publicera hans reportage som beskriver ”oss” med något annorlunda glasögon än våra egna.

Det är skönt att vara ute i naturen och det är spännande att man alltid upplever något nytt, man vet aldrig vad man kommer att få se.

Under tystnad följer vi hans raska steg in i granskogen. Där inne hörs fågellåten från alla håll, men det är svårt att få syn på fåglarna bland alla träden.

– Där har vi en bofink, säger han.

Gruppen stannar upp och lyssnar. Alla verkar höra något som inte jag hör.

Vi omringar en gulspurv som håller en intensiv konsert högst upp i en björk lite längre bort. Den ser ut som en fjunig tennisboll och den verkar njuta i fulla drag av vårt stora intresse.

När vi kommer fram till en solbelyst åker upptäcker en kvinna som går framför mig en omvråk. Den flyger, osynlig för mig, över fältet och landar på ett trästaket långt bort på andra sidan. Innan jag hinner upptäcka den tar två tranor över showen. Ljudlöst flyger de tunga grå kropparna över våra huvuden och in över skogen, mot sjön. Ett sus går genom barnfamiljen bakom mig. Under

forts.

tiden har Stefan Paulin fokuserat ormvråken i sin kikare. Den sitter där på staketet och putsar sina bruna fjädrar i det bländande solljuset som reflekteras från dess rygg.

Viggo Norrby är gruppens spanare. Han är sexton år gammal och har ögon som en falk. Gång på gång upptäcker han och artbestämmer små prickar i fjärran. När Viggo var åtta år följde han med sin storebror på fågelskådning och sedan dess har intresset hållit i sig. Han berättar att han i stort sett alltid tittar efter fåglar, och minst en gång i veckan åker han ut i naturen med kikare. När han ser något riktigt ovanligt rapporterar han det till andra fågelskådare via ett personsökarsystem. Som den gången han såg en vitnackad svärta.

– Den kommer från Nordamerika, och jag och min bror hittade den i en sjö i Lappland. Vi larmade och det kom fågelskådare från hela Sverige.

En trädlärka, en blå kärrhök och en fikapaus senare står vi på en höjd över vattnet och spanar på sjöfåglar. Bläsanden som guppar omkring i vattnet orsakar en viss uppståndelse. En storspov som jag inte lyckas se sveper över sjön.

– Åh, lovely, säger en kvinna i lila manchesterbyxor, och jag undrar fortfarande vad en storspov är.

Jag hittar en bild i min fågelbok. Storspoven är en brunspräcklig fågel med en långsmal och bågformad näbb som det ser helt omöjligt ut att äta något med. Det står att storspovens jublande drillar är ett kärt vårbudskap.

Plötsligt säger Viggo Norrby med oberörd röst:

– Jag ser en kungsörn.

Stefan Paulin hoppar till.

– Vad säger du, en kungsörn?! Var då?

Det tar inte lång tid innan han finner vad han söker med lite hjälp från Viggo.

– Vad i helvete, nu måste jag larma, säger han och rusar iväg till sin mobiltelefon för att meddela de andra guiderna.

Under tiden bildas en kö framför den uppställda kikaren. Och långt där borta i fjärran, över skogen på andra sidan vattnet svävar faktiskt en kungsörn. Det är omöjligt att se den med blotta ögat men i tubkikaren går det inte att ta miste. De vita fläckarna på de stora vingarna och den solfjäderliknande stjärten framträder tydligt mot den klarblå himlen. Två ormvråkar kretsar runt örnen. Antagligen inkräktar kungsörnen på deras revir. Den seglar snabbt mot horisonten och inom två minuter är den borta.

Efteråt när uppståndelsen har lagt sig förhör Stefan Paulin sig om vilka som hann se örnen.

Det var tyvärr några som missade den. *Du såg den inte*, säger han och pekar med hela handen på en gråhårig man som sorgset tittar ned i marken.

Halv ett återsamlas samtliga deltagare i solen på en grässluttning. Det är dags att sammanfatta dagens resultat. Stefan Paulin ropar upp artnamnen från listan, och om två eller fler personer har observerat fågeln i fråga sätts ett kryss. De flesta njuter av tillfället till en fika och en pratstund innan hemfärden. Men längst ner i sluttningen står en man som vägrar ge upp. Han söker systematiskt av omgivningen genom att mycket snabbt röra sin kikare i små steg: vänster... vänster... vänster... upp... höger... höger... höger... upp...

Kalendarium våren 2006

En utförlig presentation av vårens exkursionsprogram finns i föregående nummer av informationsbladet. Här ges samma information i kort kalenderform:

Onsdag 1 mars: Angarnexkursion för daglediga 50K+-are och andra kl. 7.30 (buss fr. Danderyd inväntas).

Vårvintern en lämplig kväll: Ugglelyssning. Anmälan till Hans-Erik Nordin snarast tel. (08)-756 31 32.

Lördagen 1 april: Första vårexkursionen i samarbete med StOF med samling kl. 7.00 vid Naturum, Örsta.

Onsdag 5 april: Angarnexkursion för daglediga 50K+-are och andra kl. 7.30 (buss fr. Danderyd inväntas).

Lördag 29 april: Den andra StOF-exkursionen. Samling kl. 7.00 Örsta. Ansvarig båda tillfällena är Stefan Paulin och buss 625 som avgår från Danderyds sjukhus kl. 6.25 inväntas.

Onsdag 3 maj: Angarnexkursion för daglediga 50K+-are och andra kl. 7.30 (buss fr. Danderyd inväntas).

Söndag 14 maj: Fågelskådningens dag. Korta guidningar för allmänheten kl. 9.00-11.00. Ställ gärna upp som guide!

Söndag 21 maj: Exkursion: ett delarrangemang i "Gröna kilarnas dag". Samling vid Örsta kl. 07.00.

Onsdag 7 juni: Angarnexkursion för daglediga 50K+-are och andra kl. 7.30 (buss fr. Danderyd inväntas). [För onsdagsexkursionen gäller att om du anländer "för sent" till samlingen går det alltid att ringa ansvarig värd, som oftast kommer att vara Ulf Linnell, tel. 070 69 68 691, för att få reda på gruppens position.]

Fredag 9 juni : Nattsångarexkursion: Samling vid Naturum, Örsta, kl. 21.30 för beslut om färdväg och fördelning på bilar. Föranmälan t. Stefan Paulin.

Hösten. För hösten är planerat en medlemsexkursion 23 september. Mer information om den och andra aktiviteter i höst se nästa nummer av informationsbladet. Se dock planer på några extra utflykter under våren på nästa sida.

- Hussvala!

Ett mindre tumult utbryter när de mest hängivna rusar till sina kikare för att få en skynt av den lilla fågeln. Men trots ett tappert försök är det ingen annan som lyckas. Stefan Paulin återvänder till talarplatsen och fortsätter uppropet.

– Skrattmåås förstås, fiskmåås, hur är det med havstrut?

Tillsammans har vi sett 80 arter. Enligt min fågelbok är det en knapp tredjedel av alla arter som finns i Sverige. En lyckad förmiddag vid Angarnssjön är till ända.

Ola Danielsson

Aktuella arter: fjäll- och ormvråkar i Garnsbygden

Av Hans-Georg Wallentinus

På hemsidan skriver jag då och då om aktuella arter i Garnsbygden. Här kommer några till. I vinter är det förhållandevis ont om vråkar i Garnsbygden. Vid Angarn finns just nu uppenbarligen bara en ormvråk och en fjällvråk. Vid Svista (söder om Brottbys kyrka) finns en fjällvråk, i dalgången NO Össeby-Garns kyrka har en fjällvråk setts och på E18 längs Ullnasjön och ned till Arningeavfarten finns en ormvråk och en fjällvråk.

Ormvråken vid Ullnasjön/Arninge är mycket mörk, medan fjällvråken är ljus på bröstet, från näbbens undersida och nedåt. Det kan vara svårt att skilja de här två arterna åt då de sitter, eftersom kroppsteckningen överlappar mellan arterna. Är man osäker är det bara den vita stjärtroten hos fjällvråken, som är ett säkert artkännetecken (åtminstone i våra trakter, ormvråkar av "Börningetyp" kan se ut hur som helst och tas ibland för fjällvråk).

När vråkarna är uppe och flyger, syns fjällvråkens mörka vingknogar, ofta starkt kontrasterande mot ljusa vingundersidor. Ormvråken har ett mörkt ok som går långt inifrån kroppen ut till knogarna. Undantag igen ljusa Börningevråkar, som kan ha bara ett "komma" vid vingknogen. En av mina spektakulära felbestämningar gällde just en fjällvråk, med vacker kontrasterande fläckar på vingundersidan och vitt inne på stjärtfjädrarna. Först när jag kom hem, slogs jag av det faktum att vingfläckarna var vita, inte svarta. Det var en ungsörn jag hade sett. Kungsörn har ju setts i Täby kyrkby i slutet av januari, så det kan säkert uppträda kungsörn igen i trakten, det finns någon eller några övervintrande i Uppland.

Också havsörn har nu börjat röra på sig. Havsörnen är ju också vit på stjärten, om det inte rör sig om en unge under sitt första år. Då är stjärten av samma färg som resten av fågeln. Ju äldre örnen är, desto mer vit blir stjärten, men det är inte så, att det vita sprider sig från stjärtroten och bakåt, utan det är stjärtpenorna som blir vitare och vitare med start centralt på fjädern.

Fjällvråken vid Svista 29 januari 2006.

Foto H-G Wallentinus.

Det vita sprider sig efterhand åt sidorna. Till slut finns bara en svart rand kvar längst bak. Det är inte helt klart för mig hur gammal en fågel är, då stjärten blir helt vit, sannolikt 5-7 år gammal. Havsörnar som kommer in till Angarn tar – om de kommer från Östersjön – ofta stråket över Ullnasjön till Angarn, eller Garnsviken norrut från Åkersberga. I det första fallet kommer de då in från söder (Rävsta – Angarns kyrka), i det andra från nordost eller ost (Utloppet – Örsta). Löts avfallsanläggning är ett säkert havsörnstillhåll. Det har setts fyra örnar samtidigt där.

Extra fågelutflykter i vår?

Bland deltagarna vid onsdagsträffarna i januari och februari har diskuterats om några ytterligare utflykter eller promenader under våren för att skåda fåglar och samtidigt lära känna några fågellokaler i närområdet. Förslag finns om en tur till någon kustlokal till exempel Östra Lagnö på Ljusterö för att höra på "alfågeln's sång" och för att eventuellt få syn på några spelande havsörnar. En promenad runt Storsjön i Lindholmen – Angarnsjöängens intressanta granne – har också diskuterats.

Möjligen kan en, eller båda, av dessa turer komma till stånd någon lördag i mars-april. Aktuella dagar kan vara 11 och 18 mars eller någon dag i påskveckan.

För båda dessa lokaler finns bra och utförlig information i StOF:s *Fågellokaler i Uppland & Stockholms län*.

Vidare information kommer att finnas på hemsidan någon vecka i förväg. Se efter där om du är intresserad av att delta eller ring 08 - 792 16 91 för mera information.

Ulf Linnell

Årsmötet 15 mars: dagordning.

Dagordning (enligt föreningens stadgar § 11).

1. Mötets öppnande. Val av mötesordförande.
2. Fråga om årsmötets behöriga utlysande.
3. Val av sekreterare för mötet.
4. Val av två justeringsmän tillika rösträknare..
5. Styrelsens verksamhetsberättelse och redovisning av räkenskaper för det gångna året.
6. Revisorns berättelse.
7. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för föregående års förvaltning.
8. Val av ordförande, vice ordförande, sekreterare och kassör för ett år.
9. Val av tre sektionsschefer (naturvård, inventering, information) för ett år.
10. Val av övriga styrelseledamöter för ett år.
11. Val av ersättare för de tre sektionsscheferna.
12. Val av revisor och revisorssuppleant för ett år.
13. Val av valberedning om minst två personer för ett år.
14. Fastställande av årsavgift för 2007.
15. Beslut om och utdelande av Vattenrallen.
16. Övriga ärenden (hittills).
  - A. Stadgeändring på förslag av styrelsen (se nedan).
  - B. Exkursioner och andra arrangemang för medlemmar.
  - C. Förslag som väckts av medlemmarna.

Styrelsens förslag till ändring av stadgarna

Vid årsmötet kommer styrelsen föreslå följande ändringar i förenings stadgar (ändringsförslagen kursiverade i texten):

I. § 6

Nuvarande lydelse: Föreningens styrelse skall bestå av 7-10 personer. Bland dessa skall finnas ordförande, vice ordförande, sekreterare, kassör och tre sektionsschefer ansvariga för respektive Information, Naturvård och Inventeringar. Sektionschef skall ha personlig ersättare, som väljs av årsmötet. Styrelsen kan på förslag från respektive sektionsschef utse ytterligare föreningsmedlemmar som medarbetare inom respektive sektion.

Förslag på ändrad lydelse: Föreningens styrelse skall bestå av 7-10 personer, som väljs av årsmötet. Bland dessa skall finnas ordförande, vice ordförande, sekreterare, kassör och tre sektionsschefer ansvariga för respektive information, naturvård och inventeringar. *Årsmötet skall för sektionsscheferna utse tre personliga ersättare, vilka samtidigt skall vara suppleanter till styrelsen.* Styrelsen kan på förslag från respektive sektionsschef utse ytterligare föreningsmedlemmar som medarbetare inom respektive sektion.

II. § 7

Nuvarande lydelse: Person, som är ordförande, vice ordförande, sekreterare eller kassör, får inte samtidigt vara sektionsschef eller ersättare för sektionsschef.

Inventering av nattsångare 2006

Storskarv och silltrut utsågs av Sveriges ornitologiska förening till riksinventeringsarter under 2006. För Angarn och Vallentunatrakten torde det inte behövas någon större arbetsinsats. Angarngruppen upprepar i stället fjolårets inventering av nattsångare med inriktning på näktergal och gräshoppsångare som huvuduppgift.

Vi (tolv olika inventerare) hörde i fjol förutom ett 75-tal näktergalar och 21 gräshoppsångare ett överraskande stort antal vaktlar, kornknarrar och kärsångare. Flod-sångare och trastsångare hördes också samt ett flertal utflugna katt- och hornugglekullar. Dessutom sågs en bäver!

Vill du vara med om att inventera, det vill säga lyssna efter nattsångare och ugglekullar inom ett eller kanske flera områden — i första hand våtmarksområden inom Vallentuna kommun under en lämplig försommarnatt — hör då av dig till mig.

Kjell Eriksson, Vindragarvägen 2, 117 50 Stockholm, tel. 08-84 70 69 el. mejl: hermannson.eva@telia.com.

Resersättning vid exkursioner

Styrelsen beslöt vid sitt möte 10 januari att höja reseersättningen vid föreningens egna exkursioner från fem till sex kronor per mil. Styrelsen rekommenderar även att avgiften betalas vid exkursionens början till exkursionsledaren, som i sin tur fördelar ersättningen till bilförarna.

Bilagor medföljer:

Med detta nummer av informationsbladet finns två bilagor:

1. Aktuell medlemsförteckning för Angarngruppen.
2. Inbetalningskort för medlemsavgiften för 2006.

Förslag på ändrad lydelse: *Styrelseledamot får inte upprätthålla mer än en post i styrelsen.*

III: § 11

Nuvarande lydelse: Vid årsmötet skall följande ärenden avhandlas:

- 10. Val av övriga styrelseledamöter för 1 år.

Förslag på ändrad lydelse: Vid årsmötet skall följande ärenden avhandlas:

- 10. Val av övriga, *högst tre*, styrelseledamöter för 1 år.
11. *Val av tre ersättare, tillika suppleanter till styrelsen, för respektive sektionsschef för 1 år.*

Fågelobservationer i Täby kommun 2005 — härfågel ny art!

Att bo i Täby kommun innebär att känna en viss saknad efter en någorlunda fågelrik lokal inpå knuten. Nu är avståndet till Angarn inte så stort, men hinner man inte åka dit så finns upptäckter att göra även på hemmaplan. Här skall några av de mindre vanliga arter som setts och hörts i Täby kommun 2005 nämnas. Samtidigt ger dessa spridda rapporter en bild av de viktigaste fågellokalerna: Hagbytippen och Ullnabacken, Hågernäsviken och Gullsjön (med Prästgårdsängarna intill). Men en del observationer finns också nära mitt i bebyggelse, t.ex. vid Täby centrum (det var egentligen där som fågelskådåret började), dvs. långt från vad som vanligtvis kallas för en "fågelokal".

Först skall dock årets nya art för kommunen nämnas. Det är den förbiflygande *härfågel* som Svante Söderholm upptäckte från Roslagsbanan i höjd med Karby gård i Täby kyrkby 4 maj. Det är såvitt känt det första fyndet i kommunen. Tyvärr sågs fågeln inte mera därefter.

Lättare att se under en längre tid var dock de *tallbitar* som rastade i rönarna kring höghusen vid Grindtorpsvägen alldeles öster om Täby C. Vid årsskiftet 2004/2005 förekom som bekant en mindre invasion av tallbit i Sverige och en del kom även östra Sverige och Täby till del. Från årets början till och med 23 januari sågs de i Täby och högsta antal som rapporterades var 26 ex. 1 januari (CW). Tre tallbitar rastade också i Täby kyrkby 23 januari (LJB).

Senare under vintern, februari, sågs årets *varfåglar* vid Gullsjön, Såstaholm och Ullnabacken (BrN, Martin Berg). Vintern bjöd också som tidigare år på *fjälvråk* vid både Hagbytippen och Ullnabacken i februari och mars (BrN, UL, m.fl.). Höststräcket började sedan 10 september vid Ullna (Johan Moberg) och i november och december var vråkar tillbaka på båda lokalerna (BrN, UL). *Ormvråk* är annars den oftast sedda vinterrovfågeln. I Täby ses den oftast på belysningsstolparna utmed motorvägen vid Arningeavfarten. Det gäller såväl januari och februari (EK, HGW, m.fl.) som november och december (Ante Strand, BrN). Minst två par häckar förmodligen i kommunen.

Även *havsörn* sågs som tidigare år under nästan hela året. Vintertid är de säkraste platserna Ullnasjöns is, men havsörn har även setts vid Vallentunasjön och Hagbytippen. Av andra rovfåglar finns rapporter om häckande *brun kärrhök* – troligen två par (TSt, UL, m.fl.). Liksom brunhöken fiskar *fiskgjuse* i kommunens sjöar, medan *tomfalk* är lättast att hitta vid Hagbytippen. Rapporter finns från april till och med september (HGW, UL). *Bi-vråk* har 2005 setts bära mat till ungar vid Rönningesjön (Anders Haglund). Årets mest spektakulära rovfågelobs bör dock vara den unga *pilgrimsfalk* som sågs över Täby centrum 26 september (Rickard Wahlqvist).

Den enda uggleart som rapporterats är de *kattugglor* som hörts ropa kring Täby kyrkby. Två par häckade och fick fram fyra och två ungar (BrN).

Rapporter om sjungande nattsångare är få. Den först hörda *näktergalen* registrerades 15 maj i Hågernäsviken (Ante Strand). Däremot har *göktyta* hörts

ropa i Skålhamra kvighage 5 maj (UL) och vid Hågernäs station 10 maj (Ante Strand). Bland andra spettar kan nämnas flera observationer av *mindre hackspett* vid lämpliga tidpunkter i lämpliga biotoper: Prästgårdsängarna, Täby kyrkby, Ullnabacken, Hagby gård och Rönningesjön (BrN, TSt). Den enda konstaterade häckningen är dock från Stolpaskogen (Bernt Jaensson).

Vid Gullsjön häckade också *svarthakedopping* för andra året i rad i, men årets häckning misslyckades (BrN, TSt). I fjol blev resultatet en unge. Svarthaken häckade under flera år från 1930-talet och framåt i Gullsjön, men sedan Roslagsleden drogs förbi sjön och rastplatsen iordningställdes försvann den (liksom rörhöna) från sjön. Förmodligen kommer historien att upprepa sig nu när motorleden blir klar förbi sjön. En trolig häckning av *rörhöna* ägde dock rum i Hagbytippens dammar där en 1K-fågel sågs 11 september (BrN). Mera sensationell var den *små-fläckiga sumphöna* som 4 juli hördes spela i prästgårdsängarna (BrN). Detta har inte skett såvitt känt sedan 1964. Vid f.d. Froden, dvs. den sjö som numera ligger "under" Hagbytippen, hördes varje år sumphöna under 1950-talet fram till och med 1964.

Under sträcktid vår och höst stannar ibland sällansedda fåglar upp och rastar på såväl Hagbytippens högre delar som på Ullnabacken. På den senare rastade 30 april en hona *ringtrast* (BrN). Det är det andra kända fyndet i Täby kommun - det första var en hona som rastade på Hagbytippen 17-18 april 1999 (Mattias Gerdin). *Snöspurv* ses oftare. Redan i mars sträckte två ex. förbi Ullnabacken (UL) och under hösten rastade två ex. 2 november (BrN). Tidig höst stannade också *lappspurv* där den 3 och 10 september (som mest sex ex., BrN, Johan Moberg). *Rosenfink* är numera en sällsynt gäst, men en fågel sågs i Ella gård 23 maj (RE).

I Hågernäsviken och i Stora Värtan utanför Viggbyholm och Näsbypark rastar ofta andfåglar såväl isfria vintrar som vår och höst. *Snatterand* noterades i januari (SS, UL) och i december (fem ex., Göran Frisk). De största flockarna med *vigg* för året sågs utanför Viggbyholms båtklubb 3 januari (1300 ex., UL) och i Hågernäsviken 12-14 januari (500-700 ex., TSt, UL). I stora viggflockar döljer sig ibland *brunand*, *bergand* och *salskrake*. I januari som mest nio av de senare (UL, SS, m.fl.) och en bergandhane 6 december (UL). Ullnasjön är dock bästa lokalen för salskrake under hösten: 35 ex. rastade 6 november och 20 ex. 19 november (BrN).

Året avslutades med en ytterligare oväntad observation: en övervintrande *vattenrall* stöttes i ett dike vid Vallentunasjön nedanför Såstaholm på årets sista dag (SP). Förr hördes också rall i f.d. Froden. Senast kända fynd är från 1963.

Några av de nämnda obsarna är ännu inte behandlade av Rrk, men det gäller inte årets fynd av härfågel. I och med den omfattar förteckningen över i Täby kommun sedda arter nu 231. Den förteckningen kan erhållas via mejl eller per post från undertecknad. Listan bygger på den sammanställning som Charley Wiklund påbörjade för flera år sedan och som nu hjälpligt daterats upp.

Ulf Linnell

Skådarlistor för Angarn 2005

För de av oss som roas av att hålla reda på de egna observationerna av fåglar är ju Listan ett oundgängligt hjälpmedel. Stor nytta finns i detta elektroniska tidevarv numera att få via Svalans "statistikavdelning" där man digitalt och snabbt kan hålla reda på varenda liten rapporterad observation per lokal, landskap, år, månad eller dag. Ja, möjligheterna är nästan oändliga.

Bortsett från det ibland uppiggande tävlingsmomentet så finns det åtminstone ett par mera seriösa argument för att hålla sig med och uppdatera en obslista för sin hemmalokal, sin kommun eller sitt landskap eller, kanske inte minst, den egna tomten: dels uppmuntrar en lista till fågelskådning hemmavid, dels ger den för oss mindre vana fågelskådaren övning och säkerhet i att bestämma "vanliga" arter. Sedan är det ju alltid roligt att se hur många arter man kan se från år till år utan att fara runt allt för mycket. Även på hemorten dyker det ju ibland upp en raritet om man ser sig om och upp.

"Angarnlistan" är förstås viktig i vår förening. Och den får man hålla i trim om man vill försöka komma med i den informella men exklusiva Angarn200-klubben. Ja, även om man bara är med i den större Angarn100-klubben. Årets uppdaterade lista är hopsamlad av Stefan Paulin och skall här återges — dock med den reservationen att alla som är med på den inte har anmält sina förändringar under 2005. Det får bli till nästa år. Och då får vi hoppas att fler kan vara med, det vill säga även de som inte ännu sett så många arter som de skådare som förtecknas nedan. Om hur man bär sig åt för att se många arter vid Angarn finns en utförlig handledning, skriven av Svante Söderholm, i fjolårets första nummer av informationsbladet.

Som bakgrund till nedanstående förteckning kan nämnas att antalet registrerade arter vid Angarn vid årsskiftet var 256.

UL

Här kommer den övre delen på "Listan":

1. Jan Andersson	238 sedda Angarnarter.
2. Svante Söderholm	227
3. Karl-Gustav Sjölund	225
4. Erik Koppe	218
5. Gunnar Dolk	217
6. Hans Ivarsson	216
7. Stefan Paulin	214
8. Charley Wiklund	209
9. Viggo Norrby	206
10. Kjell Bergman	204
11. Jesper Norrby	202
12. Bosse Carlsson	201
13. Ulf Linnell	198
14. Olof Jansson	196
15. Eva Johansson	192
16. Aron Norrby	190
Hans-Georg Wallentinus	190
18. Måns Grundsten	187
19. Zackarias Svensson	172

Meddelande från Angarngruppen nr 25 och 26.

Arbetet med vår "årsrapport 2004", som ingår som en del i *Meddelanden från Angarngruppen nr 25*, pågår intensivt och förhoppningsvis kommer den att vara klar för distribution i början av mars. Kanske lagom till årsmötet?

Samtidigt har styrelsen inlett förberedelsearbetet för nästa nummer i serien: *Meddelande nr 26*.

Därför uppmanas du att lämna uppgifter om observerade fåglar i Vallentuna kommun under 2005 och som du tror kan vara av intresse för den kommande årsrapporten, det vill säga observationer som du inte själv lagt in på Svalan.

Rapporter tas emot av Kjell Eriksson och Ulf Linnell — se adresser i styrelserutan nedan.

Nästa nummer

Informationsbladets nästa nummer planeras att komma ut i maj 2006. Bidrag kan sändas till vikarierande informationsansvariga. Texter o.a. skall helst vara oss tillhanda senast 1 maj 2006 antingen via post eller via mejl till <viggo.norrby@hotmail.com> eller <ulf.linnell@minpost.nu>.

Angarngruppens styrelse

Ordförande: Lars Frankenberg, tel. 08-754 64 28, (lars.frankenberg@home.se).

Vice ordförande & webbmästare: Hans-Georg Wallentinus, tel. 08-510 104 31.

Sekreterare: Ulf Linnell, tel. 08-792 16 91, (ulf.linnell@minpost.nu).

Kassör: Stefan Paulin, tel. 08-510 119 27, (stefan.paulin@swipnet.se).

Övriga ledamöter: Hans-Erik Nordin, tel. 08-756 31 32; Jesper Norrby, tel. 08-510 11 69.

Inventeringssektionen: Kjell Eriksson, tel. 08-754 30 89; Roland Staav, tel. 08-884 61 69.

Naturvårdssektionen: Jan Sollenberg, 08-754 30 89; Svante Söderholm, tel. 08-783 00 29.

Informationssektionen: Zackarias Svensson, tel. 073-715 07 80; Viggo Norrby, 08-510 111 69.

Föreningens hemsida: <http://www.angarngruppen.se/>